

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๕๗

เรื่องพิจารณาที่ ๘๔/๒๕๕๖

วันที่ ๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๓๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ผู้ร้อง (นางประภา วิริยประไพกิจ) ในคดีล้มละลาย หมายเลขดำที่ สล.๑๐๒/๒๕๕๖ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้ เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องนางประภา วิริยประไพกิจ ลูกหนี้ผู้ร้อง เป็นจำเลย ต่อศาลล้มละลายกลาง เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๖ จำนวนทุนทรัพย์ ๕๘,๔๘๖,๐๑๒.๘๒ บาท ขอให้ศาลล้มละลายกลางพิพากษาให้จำเลยล้มละลาย และศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่ง ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๖ ให้พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด

ก่อนการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก จำเลยได้ยื่นคำร้องขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ มีคำวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการออกเสียงลงมติของเจ้าหนี้ ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ประชุมเจ้าหนี้ ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ เพื่อพิจารณาว่าจะยอมรับคำขอประนอมหนี้ของลูกหนี้ ก่อนล้มละลายหรือควรรายงานศาลขอให้พิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ สอบถามเจ้าหนี้ที่มาประชุมว่าผู้ใดจะคัดค้านการออกเสียงของเจ้าหนี้ที่ศาลยังไม่ได้มีคำสั่งรับคำขอรับชำระหนี้รายใดหรือไม่ ปรากฏว่าไม่มีผู้ใดคัดค้าน ซึ่งที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติไม่ยอมรับคำขอประนอมหนี้

ของลูกหนี้และขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานศาลขอให้พิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย และศาลได้พิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖

ต่อมาเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ยื่นคำคัดค้านคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (คดีสาขา) ต่อศาลล้มละลายกลาง เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ โดยเห็นว่าการที่ลูกหนี้ยื่นคำร้องขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการออกเสียงลงมติของเจ้าหนี้ก่อนการประชุมเจ้าหนี้ไม่ว่าครั้งใด ๆ หรือในวาระใด ๆ นั้น ไม่เป็นประโยชน์และไม่สมควรจะวินิจฉัยชี้ขาด เนื่องจากคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้แต่ละรายยังไม่ถึงที่สุด ซึ่งก่อนวันประชุมเจ้าหนี้ หากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนดให้เจ้าหนี้รายใดมีสิทธิออกเสียงในจำนวนหนี้เพียงใดไว้ล่วงหน้า แต่ในวันประชุมเจ้าหนี้ หากสิทธิการออกเสียงของเจ้าหนี้รายนั้นเปลี่ยนแปลงไปหรือจำนวนหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงเปลี่ยนแปลงไป การนับคะแนนเสียงในการประชุมเจ้าหนี้น่าจะเปลี่ยนแปลงไปด้วย และกฎหมายยังบัญญัติไว้เฉพาะกรณีในการประชุมเจ้าหนี้หากมีเจ้าหนี้คัดค้านคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายใด เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงจะสั่งให้ออกเสียงในจำนวนหนี้ได้เท่าใดหรือไม่ ซึ่งเป็นวิธีดำเนินการในกรณีการนับคะแนนเสียงในการประชุมเจ้าหนี้ระหว่างเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กับบรรดาเจ้าหนี้

จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลางขอให้ส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสองขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๑ หรือไม่ โดยจำเลยเห็นว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง ให้สิทธิเฉพาะเจ้าหนี้ที่มาประชุมที่จะสามารถคัดค้านการออกเสียงของเจ้าหนี้ที่ศาลยังไม่มีคำสั่งรับคำขอรับชำระหนี้ได้เท่านั้น โดยที่ลูกหนี้ไม่สามารถคัดค้านการออกเสียงลงมติใด ๆ ของเจ้าหนี้รายใด ๆ ได้เลย แม้ว่าลูกหนี้จะได้โต้แย้งคัดค้านคำขอรับชำระหนี้เอาไว้แล้วก็ตาม ซึ่งเห็นได้ชัดว่ากระบวนการดังกล่าวมิได้ให้โอกาสแก่ลูกหนี้อย่างเพียงพอในการที่จะดูแลทรัพย์สินในกองทรัพย์สินของลูกหนี้ เพราะเจ้าหนี้น่าจะมุ่งลงมติออกเสียงในที่ประชุมเจ้าหนี้ในทางเอื้อประโยชน์แก่ตนเองเป็นสำคัญ โดยอาจไม่ให้ความสำคัญกับประโยชน์ของกองทรัพย์สินของลูกหนี้หรืออาจเป็นช่องทางให้เจ้าหนี้ที่ไม่สุจริตใช้ในการแทรกแซงการจัดการกองทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ อีกทั้งเป็นการจำกัดสิทธิของลูกหนี้ในการใช้สิทธิในการรักษา

ทรัพย์สินของลูกหนี้หรือกองทรัพย์สินของลูกหนี้เอง เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายและโดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหนี้ที่อาจไม่ทราบเหตุที่ควรคัดค้านเจ้าหนี้อื่นใด ๆ ส่วนมาตรา ๓๕ วรรคสอง บัญญัติให้เจ้าหนี้ออกเสียงไปล่วงหน้าก่อนได้นั้น ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่ลูกหนี้เป็นอย่างมาก หากภายหลังข้อเท็จจริงปรากฏว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นด้วยกับคำร้องของลูกหนี้ที่คัดค้านคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้อื่นต่าง ๆ และยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้บางส่วนหรือทั้งหมดแล้ว อำนาจหรือเสียงของเจ้าหนี้อื่น ๆ ในการลงมติในวาระการประชุมใด ๆ ย่อมเป็นอันเสียไปทั้งหมด

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำโต้แย้งของจำเลยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย ในระหว่างนั้น ให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้ แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้”

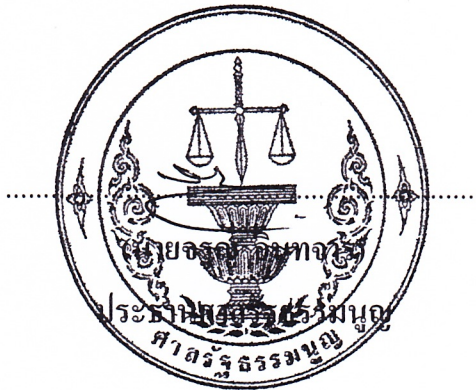
พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๓๕ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยเรื่องการนับคะแนนเสียงในที่ประชุมเจ้าหนี้ โดยวรรคหนึ่ง เป็นเรื่องการนับคะแนนเสียงในที่ประชุมเจ้าหนี้แต่ละคราวหรือทุกครั้งทุกคราวไป ซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่จะต้องถามเจ้าหนี้ที่มาประชุมว่า เจ้าหนี้คนใดจะคัดค้านการออกเสียงของเจ้าหนี้ที่ศาลยังไม่ได้ตั้งอนุญาโตให้ได้รับชำระหนี้รายใดบ้างหรือไม่ ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดคัดค้านให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นับคะแนนเสียงเจ้าหนี้อื่นที่ศาลยังไม่ได้ตั้งอนุญาโตให้ได้รับชำระหนี้ตามจำนวนหนี้ที่เจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้ไว้ ในกรณีที่มิใช่ผู้คัดค้านคำขอรับชำระหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้สั่งว่าจะให้เจ้าหนี้ที่ถูกคัดค้านนั้นออกเสียงในจำนวนหนี้ได้เท่าใดหรือไม่ ซึ่งลูกหนี้ไม่มีสิทธิคัดค้านการออกเสียงของเจ้าหนี้ในที่ประชุมเจ้าหนี้ ส่วนมาตรา ๓๕ วรรคสอง ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงาน

- ๔ -

พิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้พิจารณาและมีคำสั่งว่าจะให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวที่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้แล้ว แต่ศาลยังมีได้พิจารณามีคำสั่งรับคำขอรับชำระหนี้ให้มีสิทธิออกเสียงในจำนวนหนี้เท่าใด เมื่อพิจารณาเห็นว่าสามารถสั่งในขณะนั้นได้ ซึ่งคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้คัดค้านหรือเจ้าหน้าที่ผู้ถูกคัดค้านสามารถอุทธรณ์ไปยังศาลได้ตามวรรคสาม ซึ่งเป็นวิธีดำเนินการ ในกรณีการนับคะแนนเสียงในการประชุมเจ้าหน้าที่ระหว่างเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กับบรรดาเจ้าหน้าที่ ด้วยกันเองเท่านั้น กระบวนการดังกล่าวยังไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับลูกหนี้แต่อย่างใด คำโต้แย้งของจำเลย จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๕ -

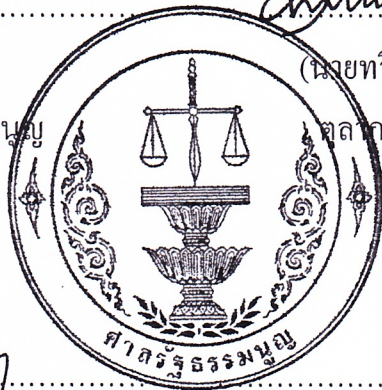
(คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๕๗)

(นายจรูญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล ไชยกุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ